

ZAMONAVIY PEDAGOGIK MUAMMOLAR VA ULARNING BOSHLANG'ICH
TA'LIMGA TA'SIRI.

Denov tadbirkorlik va pedagogika instituti

Pedagogika fakulteti

Boshlang'ich ta'lim yo'nalishi

4-bosqichi talabasi

Omonova Sitora Shapoat qizi

Hamidova Sevara Zokirovna

Annotatsiya.

Ushbu maqolamizda bugungi davrda ta'lim tizimida yuzaga kelayotgan zamonaviy pedagogik muammolar, ularning mohiyati va mazmuni boshlang'ich ta'lim jarayoniga ko'rsatadigan salbiy ta'siri ilmiy-nazariy asosda tahlil qilib beriladi. Raqamli transformatsiya, innovatsion texnologiyalarni joriy etish, o'qituvchilarning kasbiy kompetensiyasini rivojlantirish, ta'lim sifatini baholash tizimining takomillashmaganligi kabi omillar pedagogik jarayon oldiga yangi vazifalar qo'yimoqda. Tadqiqot yakunida ta'lim sifati va samaradorligini oshirish bo'yicha ilmiy takliflar berib o'tilgan.

Kalit so'zlar: pedagogik muammolar, boshlang'ich ta'lim, innovatsion texnologiyalar, raqamli pedagogika, kompetensiya, integratsiya, ta'lim sifati, metodika, zamonaviy ta'lim.

Annotation. This article provides a scientific-theoretical analysis of modern pedagogical problems emerging in today's education system, their essence and content, as well as their negative impact on the primary education process. Factors such as digital transformation, the introduction of innovative technologies, the development of teachers' professional competencies, and the underdeveloped system of assessing education quality pose new challenges for the pedagogical process. At the end of the study, scientific recommendations for improving the quality and effectiveness of education are presented.

Keywords: pedagogical problems, primary education, innovative technologies, digital pedagogy, competence, integration, education quality, methodology, modern education.

Аннотация. В данной статье научно-теоретически анализируются современные педагогические проблемы, возникающие в системе образования сегодняшнего дня, их сущность и содержание, а также их негативное влияние на процесс начального обучения. Такие факторы, как цифровая трансформация, внедрение инновационных технологий, развитие профессиональной компетентности учителей и несовершенство системы оценки качества образования, ставят перед педагогическим процессом новые задачи. В конце исследования представлены научные рекомендации по повышению качества и эффективности образования.

Ключевые слова: педагогические проблемы, начальное образование, инновационные технологии, цифровая педагогика, компетенция, интеграция, качество образования, методика, современное образование.

KIRISH.

Hozirgi kunda ta'lim tizimi har qachongidan ko'ra tez sur'atda rivojlanib, globallashuv, raqamli iqtisodiyot, sun'iy intellekt va axborot texnologiyalari ta'sirida yangilanib bormoqda. Pedagogika

fani oldida turgan asosiy vazifa ham– o‘quvchi shaxsini zamonaviy jamiyat talablariga mos holda shakllantirishdir. Bu jarayonda boshlang‘ich ta‘lim alohida o‘rin tutadi. Chunki aynan ushbu bosqichda o‘quvchilarda tafakkur, kompetensiya, kommunikativ ko‘nikmalar va ijtimoiy ongning poydevori yaratiladi. Shu bilan birga, zamonaviy pedagogik jarayon qator muammolar bilan yuzlashmoqda: o‘qituvchi kompetensiyasidagi nomutanosibliklar, ta‘limning texnologik ta‘minoti, fanlararo integratsiyaning yetarlicha yo‘lga qo‘yilmagani, baholash tizimining mukammal emasligi, metodikalarning eskirib qolganligi va boshqalar. Mazkur muammolar ayniqsa boshlang‘ich ta‘lim sifatiga bevosita ta‘sir qilmoqda.

Asosiy qisim; Bugungi ta‘lim jarayonida raqamli texnologiyalar muhim o‘rin tutadi. Biroq maktablar o‘rtasidagi texnik jihozlanish darajasi teng emas. Ba‘zi joylarda kompyuter, planshet, interfaol doska yetishmasligi o‘quv jarayonining samaradorligiga salbiy ta‘sir ko‘rsatmoqda. O‘qituvchilarning AKT bo‘yicha malakasi ham bir xil emas. Buning natijasida: raqamli darslar to‘liq joriy qilinmayapti; metodik qo‘llanmalar yetarli darajada qo‘llanilmayapti; o‘quvchilarda “raqamli tafakkur” rivoji sekinlashmoqda. O‘qituvchilarning kasbiy kompetensiyasi bilan bog‘liq muammolar. Zamonaviy o‘qituvchi: innovatsion metodlarni egallagan, kommunikativ savodli, psixologik bilimga ega, axborot texnologiyalaridan foydalanuvchi bo‘lishi kerak. Lekin amaliyot shuni ko‘rsatadiki, ko‘plab boshlang‘ich sinf o‘qituvchilari yangicha yondashuvlarni qo‘llashda qiynaladi. Metodik bilimlarning eskirganligi hamda doimiy malaka oshirishning etarli emasligi mavjud muammolardan biridir. Ta‘lim sifatini baholashda dastlabki, joriy va yakuniy baholashning to‘g‘ri yo‘lga qo‘yilmagani o‘quvchining real bilim darajasini aniqlashga to‘sqinlik qiladi. Ko‘pincha baho o‘qituvchi subyektiv fikriga asoslanib qo‘yiladi. Bu esa: o‘quvchining o‘ziga bo‘lgan ishonchini pasaytiradi, λ rag‘batlantirish tizimini zaiflashtiradi. Pedagogik muammolar natijasida o‘quvchilarda: mustaqil fikrlash, ijodkorlik, muammoni hal qilish ko‘nikmalari yetarli darajada shakllanmaydi. Metodik yangilanish yetishmasligi o‘quvchilarning o‘qishga qiziqishini pasaytirishi mumkin. O‘yin texnologiyalari, STEAM yondashuvi, multimodal darslar kam qo‘llanganda dars o‘quvchi uchun zerikarli bo‘lib qoladi. Baholashdagi xatolar, o‘qituvchi–o‘quvchi muloqotidagi kamchiliklar bolalarning o‘ziga bo‘lgan ishonchi va ijtimoiy moslashuviga salbiy ta‘sir qiladi. Muammolarni bartaraf etish bo‘yicha takliflar:

1. Raqamli ta‘limni kuchaytirish: maktablarni texnika bilan ta‘minlash, o‘qituvchilarni AKT bo‘yicha qayta tayyorlash.
2. Innovatsion metodikalarni joriy etish: STEAM, CLIL, loyiha asosida o‘qitish, o‘yin texnologiyalari.
3. Fanlararo integratsiyani kuchaytirish: bir mavzuni bir nechta fan kontekstida berish.
4. Adolatli baholash tizimini shakllantirish: kompetensiyaga asoslangan baholashni keng joriy etish.
5. O‘qituvchilar malakasini oshirish: amaliy seminarlar, ustoz-shogird maktabi, metodik treninglar.
6. Individual yondashuvni kuchaytirish: differensial topshiriqlar, kichik guruhlarda ishlash, shaxsiy ta‘lim trayektoriyalari.

Xulosa sifatida shuni aytamizki, zamonaviy pedagogikaning dolzarb muammolari boshlang‘ich ta‘lim sifatiga bevosita ta‘sir ko‘rsatadi. Raqamli transformatsiya, innovatsion metodikalar, integratsiyalashgan ta‘lim, samarali baholash va o‘qituvchi kompetensiyasi zamonaviy ta‘limning asosiy mezonlari hisoblanadi. Ushbu yo‘nalishlarda tizimli islohotlar amalga oshirilsa, boshlang‘ich ta‘limda o‘quvchilarning intellektual, ijodiy va ijtimoiy rivoji yuqori darajada ta‘minlanadi.

FOYDALANILGAN ADABIYOTLAR:

VOLUME-6, ISSUE-1

1. O'zbekiston Respublikasi Prezidentining ta'lim sohasiga oid farmon va qarorlari.
2. Qodirova F.R., Rustamova M. "Pedagogika nazariyasi va amaliyoti". — Toshkent.
3. Hasanboyeva O., Yo'ldosheva S. "Boshlang'ich ta'lim metodikasi".
4. Xoshimov K., Raxmonkulova N. "Zamonaviy pedagogik texnologiyalar".
5. Jurnal: "Ta'lim va innovatsiyalar", 2022–2024 yillari

